

Uz sākumlapu>Tiesāšanās procedūras>Civillietas>Lietu apstrāde tiešsaistē un elektroniskā saziņā ar tiesām

Lietu apstrāde tiešsaistē un elektroniskā saziņā ar tiesām

Latvija

1 Vai ir iespējams ierosināt tiesvedību, izmantojot internetu?

Latvijā ir izstrādāts e-lietas tiešsaistes portāls, kas nodrošina personai iespēju ierosināt tiesvedību Civilprocesa kārtībā, kā arī iesniegt procesuālos dokumentus, sekot līdzi tiesvedības gaitai un saņemt un izskatīt tiesvedībā esošo dokumentāciju.

2 Ja jā, tad attiecībā uz kāda veida lietām šī iespēja ir pieejama? Vai kāds no tiesvedības veidiem ir pieejams tikai internetā?

Personas tiesības un iespēja ierosināt tiesvedību, izmantojot tiešsaistes portālu gan civilprocesa, gan administratīvā procesa ietvaros. Tāpat arī visos procesos tiek nodrošināta iespēja lietās dalībniekiem sazināties ar iestādi un iepazīties ar lietas materiāliem, izmantojot e-lietas portālu. Vienlaikus civilprocesā un administratīvajā procesā personai tiek saglabāta iespēja vērsties tiesā papīra formātā, ja tā nevar vai nevēlas izmantot elektroniskos rīkus.

3 Vai šī iespēja ir pieejama jebkurā laikā (piemēram, visu diennakti, septiņas dienas nedēļā) vai tikai noteiktā laikā? Ja jā, kurā laikā?

Tiesvedības dokumentu elektroniska iesniegšana un piekļuve tiešsaistē ir iespējama jebkurā laikā, taču piekriktīgā tiesa vai atbildīgā iestāde iesniegtos dokumentus apskatīs un apstrādās tai noteiktā darba laika ietvaros.

4 Vai sīka informācija par prasību ir jāsniedz kādā īpašā formātā?

Prasības pieteikuma iesniegšanai, izmantojot e-lietas tiešsaistes portālu, ir iespējams aizpildīt īpaši izstrādātu veidlapu un pievienot tai visus ar normatīvo regulējumu noteiktos dokumentus, taču persona var izvēlēties augšupielādēt arī pašrocīgi sagatavotu pieteikumu.

5 Kā tiek nodrošināta datu drošība, datus pārsūtot un uzglabājot?

Atbilstoši spēkā esošajam regulējumam normatīvajos aktos noteikto e-lietas platformas, kuras viens no koplietošanas risinājumiem ir e-lietas portāls, drošības prasību ievērošanu nodrošina pārzinis. Tiesu administrācija kā e-lietas platformas pārzinis ir arī personas datu pārzinis attiecībā uz tiem personas datiem, kas nepieciešami, lai nodrošinātu piekļuvi e-lietas platformas darbības organizēšanai atbilstoši normatīvajiem aktiem. Savukārt personas datu apstrādes pārzinis e-lietas platformā attiecībā uz tiem personas datiem, kas iegūti no citām valsts informācijas sistēmām, ir tā valsts institūcija, kura ir atbildīga par personas datu apstrādi attiecīgajā valsts informācijas sistēmā.

6 Vai ir jāizmanto elektroniskais paraksts un/vai laika ieraksts?

Lai izmantotu e-lietas portālu ir nepieciešams kāds no šādiem autentifikācijas rīkiem: eID karte, eParaksts, eParaksts mobile, eIDAS.

7 Vai ir jāmaksā tiesas nodevas? Ja jā, tad kādā veidā, un vai tās atšķiras no nodevām par procedūrām, kas nav elektroniskās procedūras?

Tiesu nodevas ir iespējams apmaksāt, izmantojot e-lietas tiešsaistes portālu. Nodevu apmērs neatšķiras no nodevu apmēra ārpus elektroniskās procedūras.

8 Vai ir iespējams atsaukt prasību, kas ir ierosināta, izmantojot internetu?

Ikvienai personai, kas ir iesniegusi prasības pieteikumu ir tiesības to atsaukt likumā noteiktos gadījumos, neatkarīgi no formas, kurā prasības pieteikums iesniegts tiesā.

9 Ja prasītājs uzsāk procedūru internetā, vai atbildētājs var un/vai tam ir obligāti jāatbild, izmantojot internetu?

Atbildētājam ir tiesības izvēlēties veidu, kādā tas sazinās ar tiesu. Atbilstoši normatīvajiem aktiem saziņa ir iespējama, izmantojot e-lietas portālu, elektroniskā pasta adresi, adresāta oficiālo elektronisko adresi, papīra formātā. Ja persona ir piekritusi saziņai ar tiesu izmantot kādu no iepriekš minētajiem elektroniskās saziņas līdzekļiem, tai ir jābūt sasniedzamai e-lietas portālā, tās norādītajā elektroniskā pasta adresē vai oficiālajā elektroniskajā adresē.

10 Kas notiek, ja, izmantojot elektronisko procedūru, atbildētājs atbild uz prasību?

Lai atbildētājs varētu izmantot kādu no elektroniskās saziņas līdzekļiem, tam ir jāpaziņo tiesai, ka piekrīt izmantot tiešsaistes sistēmu vai elektronisko pastu saziņai ar tiesu. Tai pašā laikā saistību bezstrīdu piespiedu izpildīšanas procesa ietvaros parādnieka atbilde ir noformējama atbilstoši Ministru kabineta apstiprinātajam paraugam. Parādnieks atbildi var sniegt, izmantojot tiešsaistes sistēmā pieejamo tiešsaistes formu. Šādā gadījumā parādnieks ir piekritis saziņai ar tiesu izmantot tiešsaistes sistēmu.

11 Kas notiek, ja izmantojot elektronisko procedūru, atbildētājs neatbild uz prasību?

Ja atbildētājs nav devis piekrišanu saziņai ar tiesu izmantot kādu no elektroniskās saziņas līdzekļiem, tam ir jābūt sasniedzamam deklarētās dzīvesvietas adresē, deklarācijā norādītajā papildu adresē vai šīs personas norādītajā citā adresē saziņai ar tiesu. Tas, ka tiesas dokumenti ir piegādāti uz personas deklarētās dzīvesvietas adresi, deklarācijā norādīto papildu adresi, personas norādīto adresi saziņai ar tiesu vai un no pasta tiek saņemta izziņa par sūtījuma izsniegšanu vai dokumenti tiek nosūtīti atpakaļ, pats par sevi neietekmē dokumentu paziņošanas faktu. Pastāv prezumpcija, ka dokumenti ir izsniegti septītajā dienā no to nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu, vai trešajā dienā no nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti elektroniski.

12 Vai ir iespējams iesniegt dokumentus tiesai elektroniski, un, ja jā, tad kāda veida tiesvedībā un saskaņā ar kādiem nosacījumiem?

Latvijā ir iespējams nosūtīt dokumentus elektroniski.

Atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai 1999/93/EK (1999. gada 13. decembris) par Kopienas elektronisko parakstu sistēmu, tiesām ir jāpieņem elektroniski parakstīti dokumenti.

Latvijas nacionālajā regulējumā, kas attiecas uz elektroniskajiem dokumentiem (Elektronisko dokumentu likums), noteikts, ka elektroniskajiem dokumentiem, to autentifikācijas apstiprināšanai, nepieciešams norādīt gan datus, kas apstiprina dokumenta autentiskumu, gan parakstītāja identitāti, kā arī lai dokumentu varētu uzskatīt par pašrocīgi parakstītu - tam jābūt parakstītam ar drošu elektronisko parakstu. Izmantojot elektroniskos dokumentus, datu drošību nodrošina droša elektroniskā paraksta pakalpojuma sniedzēji saskaņā ar Elektronisko dokumentu likuma noteikumiem un personu datu aizsardzības noteikumiem Latvijā. Saziņai ar tiesu, izmantojot elektronisko pastu, personai ir īpaši jāpiekrīt. Saziņa ar tiesu ir saistāma ar to, ka tiesa nosūta pusei savus sagatavotos dokumentus.

Papildus jānorāda, ka tiesvedības ierosināšana ar dokumentu palīdzību, kas apliecināti ar drošu elektronisko parakstu, ir pieejama visās lietās, kurām likums neparedz īpašu procesa ierosināšanas formu. Elektronisko dokumentu aprites kārtība Latvijā neattiecas uz noteikto veidu līgumiem, kas attiecas uz nekustamo īpašumu, ģimenes un mantojuma tiesībām, atsevišķu veidu galvojuma līgumiem.

Attiecībā uz laika zīmogu, Ja normatīvie akti paredz, ka dokumentam papildus citiem rekvizītiem nepieciešams arī zīmoga nospiedums, šī prasība attiecībā uz elektronisko dokumentu ir izpildīta, ja elektroniskajam dokumentam ir drošs elektroniskais paraksts un laika zīmogs vai elektroniskais paraksts, ja puses šā panta otrajā daļā noteiktajā kārtībā rakstveidā vienojušās par elektroniskā dokumenta parakstīšanu ar elektronisko parakstu.

13 Vai tiesas dokumentus un jo īpaši spriedumus var izsniegt, izmantojot internetu?

Jā, tiesa dokumentus, tai skaitā, spriedumus var izsniegt, izmantojot internetu, ja lietas dalībnieki tam ir izteikuši piekrišanu. Papildus tam, ja tiesa atzīst, ka tiesas sēdē nav iespējams taisīt spriedumu, tā nosaka datumu, kad spriedums būs sastādīts un pieejams tiešsaistes sistēmā. Tiesa nosaka datumu tuvāko 30 dienu laikā, kad spriedums būs pieejams tiešsaistes sistēmā. Datums, kad spriedums ir pieejams tiešsaistes sistēmā, uzskatāms par sprieduma pasludināšanas datumu.

14 Vai tiesas nolēmumus var izsniegt elektroniski?

Tiesas dokumentus, tajā skaitā spriedumus, iespējams izsniegt elektroniski, ja pieteicējs pieteikumā norādījis, ka vēlas saziņai ar tiesu izmantot elektronisko pastu.

15 Vai apelāciju var iesniegt un apelācijas lēmumu izsniegt, izmantojot internetu?

Jā, persona vai iesniegt un saņemt apelācijas lēmumus, izmantojot e-lietas tiešsaistes portālu.

Saziņai ar tiesu, izmantojot elektronisko pastu, personai ir īpaši jāpiekrīt. Saziņa ar tiesu ir saistāma ar to, ka tiesa nosūta pusei savus sagatavotos dokumentus.

16 Vai izpildes procedūras ir iespējams ierosināt, izmantojot internetu?

Jā, līdz ar e-lietas sistēmas izveidi nodrošināts risinājums tiesas izdotu izpildu dokumentu elektronizēšanai, modernizējot izpildu rakstu apriti starp tiesu, piedzinēju un zvērinātu tiesu izpildītāju. Izpildu dokumentu aprite notiek tiešsaistes formā starp Tiesu informatīvo sistēmu un Izpildu lietu reģistru. Likumā noteiktos termiņos tiesa sagatavo izpildu dokumentu un nodrošina tā pieejamību Tiesu informatīvajā sistēmā. Izpildu darbības zvērināts tiesu izpildītājs uzsāk uz piedzinēja rakstveida pieteikuma pamata, kuru piedzinējs var iesniegt gan papīra formātā, to parakstot pašrocīgi, gan nosūtot pieteikumu ar drošu elektronisko parakstu uz zvērināta tiesu izpildītāja oficiālo e-adresi vai e-pastu. Ievadot izpildu lietu, zvērināts tiesu izpildītājs izpildu dokumentu strukturētu datu veidā Izpildu lietu reģistrā pārņem no Tiesu informatīvās sistēmas.

17 Vai puses vai to likumīgie pārstāvji var iepazīties ar lietu, izmantojot internetu? Ja jā, tad kādā veidā?

Puses un to likumīgie pārstāvji var iepazīties ar lietas materiāliem, kā arī iesniegt procesuālos dokumentus izmantojot [e-lietas tiešsaistes portālu](#).

Lapa atjaunināta: 05/04/2024

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietvertu vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.